

Тема. Павло Тичина. «Гаї шумлять»

Мета: допомогти учням зрозуміти ранню поезію Павла Тичини через комплексне сприймання різних видів мистецтва; сприяти поглибленню творчої уяви й образного мислення учнів; формувати естетичне ставлення до життя, до поезії; розвивати емоції, почуття, уміння сприймати твори на слух, удосконалювати навички виразного читання, уміння аналізувати прочитане і висловлювати власні роздуми про ліричні поезії; виховувати любов до природи, до мистецтва, розвивати розуміння прекрасного.

Хід уроку

Все на землі, все треба берегти –
І птаха, й звіра, і оту рослину.
Не чванься тим, що цар природи ти –
Бо врешті, ти його частинка.
Б.Лепкий

Проблемне питання

Природа і людина – нерозривні.

I. Організація класу**II. Мотивація навчальної діяльності**

Вступне слово вчителя

- За вікном ще лежить сніг, але лагідне проміння сонця, пробиваючись крізь хмари, нагадує, що «зустріч» зими і весни вже незабаром, і пройде небагато часу, як матінка- природа широко розчинить двері, впустивши у свої володіння весну, а потім і літо, які зігріють землю теплом, скроплять її росяними дощами, вдихнуть у неї силу і снагу. Весна принесе буйноцвіт і щедро розсипле його по звільненій від снігу землі... Літо наповнить повітря безліччю п'яних пахоців. І тоді... все навколо забуває різнобарв'ям, багатоголоссям.

Справжній співець природи

**Павло Григорович
Тичина**

Місце, що дало силу жити і творити для П. Тичини, — Чернігівщина, село Піски. Там, 27 січня 1892 року, в багатодітній родині він і народився. Дитяче спілкування з природою, враження від побаченого назавжди закарбувалися в пам'яті і допомогли зрозуміти її всією душею, всім серцем. А прищепили йому цю любов батьки — добрі й сердечні люди. Це від матері він навчився любити природу, рідну пісню. Змалку в Павла виявився тонкий музикальний слух, гарний голос. Перебуваючи в Чернігові, співав у монастирському хорі.

Досконало грав на фортепіано, сопілці, кларнеті, писав музику. А ще він мав талант художника, особливо любив малювати пейзажі. Все, що оточувало його, оживало на папері — чи то за допомогою фарб і пензля, чи то барвами слова, чи намагалося сказати про себе музичними акордами. Але особливу силу має поетичне слово — дивне поєднання думки, почуття і фантазії.

- Іноді дивуєшся, як щедро природа наділяє деяких людей талантами. Рясно впала Божа

благодать і на Павла Тичину. Проте, маючи дар співака, музиканта і живописця, він став поетом.

- Сьогодні ми спробуємо торкнутися дивного світу ранньої поезії Тичини, відчуті її серцем і досягнути розумом, переконатися у її неординарності і полюбити, зіставляючи з іншими видами мистецтва.

III. Повідомлення теми, мети та завдань уроку

IV. Вивчення нового матеріалу

Перша книжка поезій Павла Тичини з незвичайною назвою «Сонячні кларнети» (тоді писалося «Соняшні»), вийшла друком у 1918 р. На обкладинці були намальовані соняшники (демонстрація збірки). Чому ж кларнети? Давайте подивимося, що це за інструмент.

Фото кларнета

Кларнет — духовий інструмент. Назва його походить від латинського слова *clavus*, що означає ясний. Так названо інструмент за його звук — чистий, ясний, бадьорий.

Сонячні кларнети — музика сонця, а сонце — джерело всього живого, символ життя, радості, розквіту, щастя. Винесений у заголовок книжки цей незвичайний образ-символ якнайкраще відбиває сутність індивідуального стилю молодого Тичини. Назва збірки — це поетичне вираження авторського розуміння гармонії всесвіту. У віршах збірки Тичині було тоді тільки 23 роки, а він виявив себе як справжній, зрілий майстер слова.

Серед віршів цієї збірки був вірш «Гаї шумлять».

У. Опрацювання ідейно-художнього змісту поезії «Гаї шумлять»

1. - Отже, розпочнемо роботу над ідейно-художнім аналізом вірша «Гаї шумлять».

Послухайте вірш із заплученими очима, щоб чіткіше побачити намальоване, яскравіше почути відтворені в поезії звуки, перейнятися станом ліричного героя, душа якого співає від дивного єднання з природою, глибокого її відчуття.

2.Учитель читає вірш

Гаї шумлять —
я слухаю.
Хмарки біжать —
милуюся.
Милуюся-дивуюся,
чого душі моїй
так весело.
Гей, дзвін гуде —
ізделеку.
Думки пряде —
над нивами.
Над нивами-
приливами,

купаючи мене,
мов ластівку.

Я йду, іду —
зворушений.

Когось все жду —
співаючи.

Співаючи-кохаючи
під тихий шепіт
трав
голублячий.

Щось мріє гай —
над річкою.

Ген неба край —
як золото.

Мов золото-
поколото,
горить-тремтить
ріка,
як музика.

3. Бесіда

- Чи сподобався вам вірш? Чим саме?
- Що відчули ви, слухаючи цей вірш? Яка картина постала перед вами (усне малювання).
- Які слова незрозумілі?

4. Колективне читання поезії учнями.

- Яку пору року зображено у поезії?
- Який час доби? Які художні деталі свідчать про це?
- У чому автор бачить незвичайну красу?

ПАСПОРТ ТВОРУ (запис у зошит)

Автор П.Г.Тичина

Назва поезії, збірка «Гаї шумлять», збірка «Сонячні кларнети»

Час написання 1918 рік

Тема Оспівування краси, мелодії звука гаю та природи навколо нього.

Ідея Возвеличення чарівності природи, яка впливає на внутрішній стан людини, її почуттів.

Жанр твору Пейзажна лірика, пісня.

Образи Ліричний герой

Художні засоби Епітет: шепіт голублячий.

Порівняння: купаючи мене, мов ластівку; ген неба край – як золото; горить, тремтить ріка, як музика.

Метафори: гаї шумлять; хмарки біжать; дзвін гуде; мріє гай; горить-тремтить ріка. Повтори: милуюся, над нивами, йду, іду; співаючи.

V. Закріплення матеріалу

1. - Говорив П. Тичина у вищезгаданій поезії, за допомогою фарб, то які гами кольорів переважали б на ваших малюнках? Як ви думаєте, що символізують такі кольори?

2. Створіть калейдоскоп «кольорового настрою».

— Кожен колір сам по собі може розповісти дуже багато. Під час створення поезії автор не замислюється над назвами кольорів у своїх віршах. Колір теж може бути образом, може щось означати. Отже, підсвідомо кольором автор видає себе, розкриває свої почуття, емоції, відчуття, настрої, те основне, що хотів сказати, виразити за допомогою образу кольору.

VI. Підсумок

VII. Домашнє завдання

1. Вивчити поезію «Гаї шумлять» напам'ять.

2. Намалювати ілюстрацію до твору чи створити кросворд (на вибір).

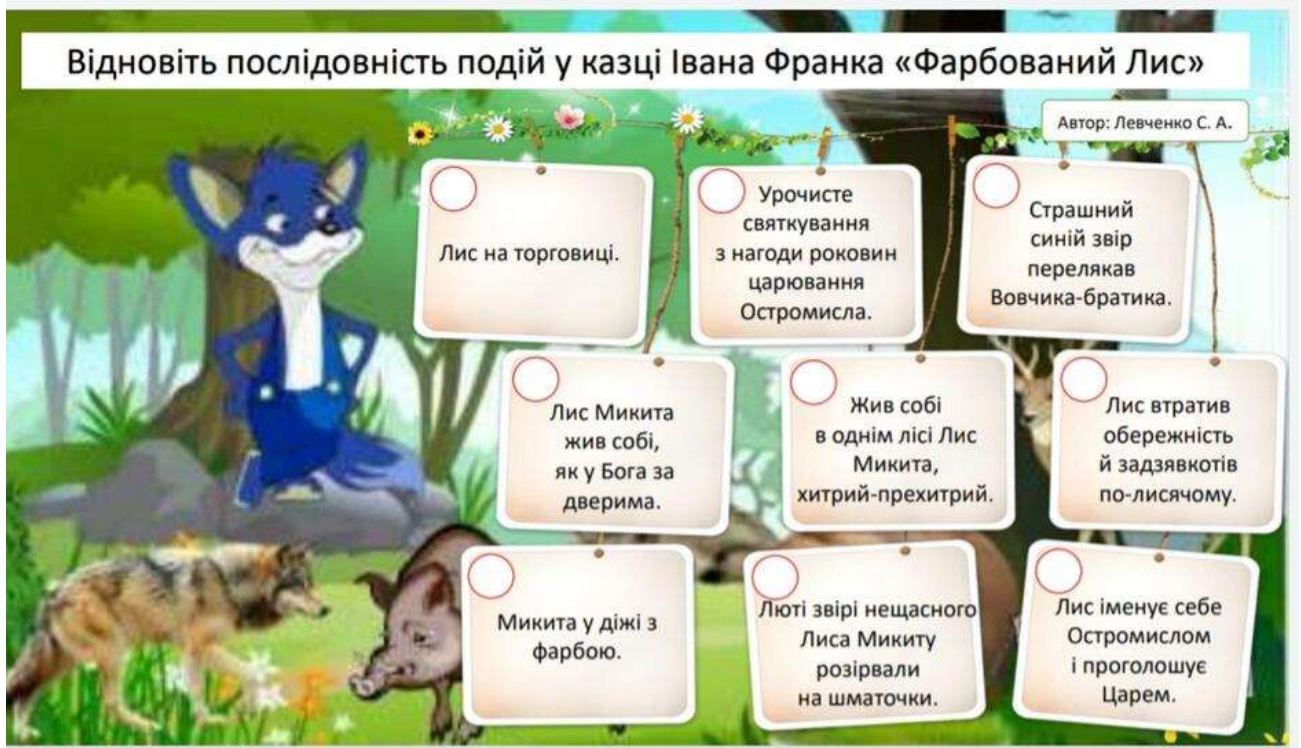
Повторення:

Іван Франко. «Фарбований Лис»

Пригадаймо казку, відновімо послідовність подій в ній.

Відновіть послідовність подій у казці Івана Франка «Фарбований Лис»

Автор: Левченко С. А.

Лис на торговиці.

Урочисте святкування з нагоди роковин царювання Остромисла.

Страшний синій звір перелякав Вовчика-брата.

Лис Микита жив собі, як у Бога за дверима.

Жив собі в однім лісі Лис Микита, хитрий-прехитрий.

Лис втратив обережність й задзявкотів по-лисячому.

Микита у діжці з фарбою.

Люті звірі нещасного Лиса Микиту розірвали на шматочки.

Лис іменує себе Остромислом і проголошує Царем.

Фотозвіт ВСІЄЇ виконаної роботи надішліть на

освітню платформу Human

Або ел. пошту cucerochka@bigmir.net